

2010

Az előző (2010-2011-es évszámot viselő) évkönyv krónikáját a 2010. áprilisi tisztújító közgyűléssel zártuk. A vezetőségváltás után a VTT első megjelenése a Costruma kiállításon történt, ahol a standok melletti Workshop színpadán április 15-én az Electrolight világítástechnikai szakmai fórum is helyet kapott. A fórumon négy előadás hangzott el. Elsőként dr. Borsányi János (Óbudai Egyetem KVK) foglalta össze a fényforrások technikai fejlődését és a műszaki szempontok szerinti csoportosításukat, bemutatva a környezetkímélés szempontjából tiltott, túrt és támogatott világítási eszközöket. Ezt követően Barkóczi Gergely (BME VIK) a káprázáskorlátozásról, mint az energiahatékony világítási rendszer szükséges összetevőjéről tartott előadást, kitérve az MSZ 12464-1:2003 szabvány új, a korábbi hazai gyakorlattól eltérő káprázásszabályozására. A két elméleti előadás után Tóth Zoltán (GE Lighting) a gyakorlat kellős közepébe vágott, és Öveges professzor tanításait idéző bemutatóval világított rá, hogyan is készíthető házi spektrométer és milyen kísérletek végezhetőek a háztartás legkézenfekvőbb eszközeivel. Az Electrolight szakmai fórumot Schmidt Gábor (GE Lighting) előadása zárta, amely gyakorlatilag egy új termék, az izzólámpa-burás kompakt fénycsövek új családjának bemutatása, fejlesztésének műszaki ismertetése volt. Az előadók mind a színpadon, mind a fórum utáni beszélgetésben rámutattak, hogy a környezetkímélő és energiahatékony világítási rendszerek alapfeltétele a tájékozottság a fényforrások elvi képességeiről és a konkrét gyártó garantált minőségéről, valamint a megfelelő fényforrás, megfelelő helyen és megfelelő módon történő alkalmazása.

41 év óta minden év májusában felkerekednek a közvilágításban érintettek, hogy a Világítástechnikai Társaság szervezésében megrendezésre kerülő Közvilágítási anketon beszéljék meg a szakmát foglalkoztató aktuális kérdéseket. A rendezvény házigazdája

mindig más áramszolgáltató, így a szakemberek az eltelt évek során már szinte az egész országot bejárták. A 2010-es rendezvényre május 13-14-én Harkányban került sor, az előkészítő szervezőmunkát a MEE VTT részéről Tóth Zoltán, a MEE pécsi szervezete részéről Kovács Gábor vállalta el. A kétnapos rendezvényen idén 126 résztvevőt regisztráltak, ez a létszám évek óta nagyjából állandó. A 15 előadás közül több is foglalkozott napjaink világítástechnikai slágerével, a LED-ekkel. Amíg a gyártók az előnyöket: a hosszú élettartamot, jó irányíthatóságot, energiatakarékos működést hangsúlyozzák, az anketon az olyan problémás kérdések is szóba kerültek, mint a hagyományos és az új technika együttélése, az üzemviteli és garanciális szempontok. Szokássá vált, hogy egy előadás a házigazda szerepét felvállaló terület újdonságait mutatja be. Ezúttal Bobuláné Bódi Dalma mutatta be Európa kulturális fővárosa, Pécs történelmi belvárosának új világítását.

1. kép: A Közvilágítási Anketon előadói a hallgatóság kérdéseire válaszolnak

Az első nap programja egy olyan pódiumbeszélgetéssel zárult, ahol a hallgatóság bevonásával a közvilágításban érdekelt szereplők a mai kor kihívásainak megfelelő kérdésekre keresték a választ (1. kép). Újra felmerült a közvilágítási terület szabályozatlansága, a visszavont rendelet hiányában előállt, már több éve tartó visszásság.

Nagy János a hangjában némi keserűséggel számolt be arról, hogy bár a törvényi szabályozás megteremtése szerepel ugyan az illetékes minisztérium terveiben, de az előkészületi munkába a VTT-t nem vonták be.

Az előadások után, a borkóstolóval egybekötött vacsorán a villányi Polgár pincészet tulajdonosának szakértő kalauzolása mellett a legkiválóbb borokat ízelelheték meg az anket résztvevői. A második nap egyik előadása után Kulcsár Ferenc felvetette, hogy az elismerő díjak mellett talán ideje lenne egy citrom-díj megalapításának és odaítélésének is.

2010. június 05-én Mátraszentimréren tartott kihelyezett alakuló ülést a Társaság új vezetése, ahol a VTT hároméves tervének egyeztetése mellett megtörtént a vezetőségi tagok között a feladatok elosztása. Almási Sándor feladatköre a nyugdíjasokkal való kapcsolattartás, és a fizetős rendezvények szervezése. Kovácsné Jáni Katalin a civil szervezetekkel való kapcsolattartást, PR kommunikációt vállalta. Molnár Károly feladata az oktatásszervezés és a fiatalokkal való kapcsolattartás. Némethné Vidovszky Ágnes a szakkiadványok szerkesztésével, szabályzatok készítésével, hatósági és érdekképviseleti kapcsolatok kiépítésével foglalkozik, mellette továbbra is az Elektrotechnika rovatvezetője maradt. Schwarcz Péter feladatköre nem változott, a nemzetközi kapcsolatokkal, konferenciákkal és pályázatokkal foglalkozik. Tóth Zoltán a Világítás háza fejlesztésével, és a tagnyilvántartással kapcsolatos feladatokat vállalta.

A Cseh Világítástechnikai Társaság 2010. június 23. és 25. között szervezte meg a Visegrádi Országok III. Világítástechnikai Konferenciáját, a LUMEN V4-et, amelyre két évenként, mindig más országban kerül sor. Az eseménynek ezúttal Brno városa adott otthont (2. kép). A Konferencia célja a világítástechnikai szakma és a rokonterületek tudományos, kutatási és műszaki eredményeinek bemutatása volt, valamint közvetlen tapasztalat- és eszmecsere Csehország, Lengyelország Magyarország, Szlovákia, valamint más országok szakembe-

rei között. A magyar résztvevők utazásáról a VTT gondoskodott.

2. kép: Brno, a LUMEN V4 konferencia városa

Társaságunk 2010-ben „Mivel és hogyan világítsak: LED-es és egyéb energiatakarékos fényforrások” mottóval vett részt a hagyományos Kutatók Éjszakája rendezvényen. A korábbi éveknek megfelelően a kiállításon különféle fényforráscsaládokat mutattunk be, amelyekkel a látogatók interaktív módon különféle kísérleteket végezhetnek, illetve a kiállításon segédkező tagjaink válaszoltak a látogatók kérdéseire. Az előadások a fényforrások működési elveit, fizikai érdekességeit mutatták be, szintén sok kísérlettel fűszerezve. Minden bizonnyal ez is hozzájárult a központi rendezvény sikeréhez, hogy 2010. szeptember 24-én a Millenárison mintegy 5000 látogatót regisztráltak. A sikerről árulkodik a sajtómegjelenések listája: a Kutatók Éjszakája júniustól szeptemberig 541 alkalommal tűnt fel a különböző médiumok híradásaiban, ebből 422 alkalommal szeptemberben. Az eseményről beszámolt az összes vezető televíziós, rádiós és online médium.

A LED-ek közvilágításban történő alkalmazásáról a VTT októberben állásfoglalást tett közzé. A nagyfényerejű LED-ekkel egy teljesen új technológia jelent meg a világítástechnikában, mely töretlenül fejlődik. A gyártók, a kereskedők, az energiahatékony-ságot hirdető egyre több LED-es terméket dobnak a piacra és ezek egyik célzott területe, a nagy darabszámmal rendelkező közvilágítás. Új technológiáról van szó, ezért a leendő vásárlóknak körültekintően kell mér-

legelniük, mielőtt azok alkalmazásáról vagy beszerzésükről döntenek. Az állásfoglalás a helyes gyakorlat kialakításához kívánt segítséget adni.

3. kép: Kutatók éjszakája, 2010

A sokéves hagyományt folytatva, a VTT tagjai 2010. december 13-án, az újpesti Polgárok Házában ünnepi évváró közgyűlésen búcsúztatták az esztendőt (4. kép). A rendezvényt Nagy János elnök nyitotta meg, és megnyitójában visszaemlékezett a Társaság éves munkájára. Ezután Jáni Katalin, az évkönyv szerkesztője indította útjára a Társaság legújabb, sorrendben már a nyolcadik évkönyvét, amelyet a közgyűlés minden résztvevője a helyszínen megkapott. A következő napirendi pont a VTT díjainak átadása volt. A Gergely-Sziráki díj (Magyar Világítástechnikáért) kitüntetettje Borsányi János lett. A Pollich Jánosról elnevezett díjat (Világítástechnikai Társaságért) néhai elnökünk özvegye adta át Arató Andrásnak. Ezután Kovács András, a MEE főtitkára megemlékezésül egyesületi nyakkendőt adott át azoknak a kollégáinknak, akik legalább 50 éves MEE tagsággal rendelkeznek. Következő programként Almási Sándor javasolt egy kis visszaemlékezést, és levetítette azt a mintegy 40 perces, vidám hangvételű filmet, amit Budai Bélával közösen, a korábbi nagyrendezvények, kirándulások, közös programok videofelvételeiből állítottak össze. Az évváró közgyűlést tiszteletbeli elnökünk, Schanda János zárta be, majd állófogadásra invitálta a résztvevőket.

4. kép: Évváró közgyűlés a Polgárok házában

2011

A MEE Világítástechnikai Társaság és az Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar az előző évi konferencia nagy sikere után 2011. február 1-2-án megtartotta a II. LED Konferenciát, „Találjuk meg együtt a LED-ek helyét a világítástechnikában” mottóval. A rendezvényen 305 résztvevőt regisztráltak. Az esemény védnökségét Nagy Andor képviselő úr, az Országgyűlés Fenntartható Fejlődésért Bizottságának elnöke vállalta. A rendezvény szakmai színvonalának emelése érdekében külföldi előadókat is meghívtunk, akik a témakörben nemzetközi kitekintést nyújtottak. A konferencia kísérőjeként – külföldi cégek részvételével – megtartott kiállítás keretében lehetőség nyílt a témával foglalkozó vállalkozások termékeinek és szolgáltatásainak megismerésére (5. kép).

5. kép: LED-kiállítás

A 2011-es CONSTRUMA kiállítás az élhető környezet, a költségtakarékosság, az energiahatékonyság megoldásait állította

középpontba. Az április 5-10 között a HUNGEXPO Budapesti Vásárközpontban lezajlott rendezvényen a MEE-VTT kiállítással és nagy érdeklődéssel kísért előadásokkal vett részt.

A Társaság éves közgyűlését május 10-én tartotta meg a Világítás Házában, amelyen a tagság a beszámolókat egyhangúlag elfogadta. A lámpatest gyártók európai szervezete, a CELMA tagságának további fenntartásával kapcsolatos szavazáson a résztvevők 22 igen szavazattal, 1 tartózkodás mellett úgy döntöttek, hogy a VTT továbbra is maradjon tag a szervezetben. Nagy János elnök a 2010 évi beszámoló vitája során kitért a közeljövő terveire is. Ezek között szerepel az egykor Pillitz Dezső által szerkesztett világítástechnikai tájékoztató füzetek kiadásának felújítása. Az első füzetek a halogénlámpákkal, a kompakt fénycsövekkel és a LED-ekkel foglalkoznak. Elmondta, hogy az Elektrotechnika folyóirat júliusi számát Fókuszban a LED címmel a világítástechnikának szenteli.

6. kép: A 2011. április 14-én Pécsen megtartott a LED-es rendezvény résztvevői

A MEE pécsi területi szervezete, a VTT és a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Kara 2011. folyamán több helyszínen szakmai napot szervezett a LED-es világításról (6. kép). A szakmai nap célja széleskörű hiteles műszaki-gazdasági tájékoztatást adni a LED technológia alkalmazásának lehetőségeiről és korlátairól, a közvilágítást üzemeltető önkormányzatok döntéshozói, a tervezők és kivitelezők, valamint az energiahatékonyság, a fenntartható fejlődés iránt elkötelezett érdeklődők részére.

42. alkalommal került megrendezésre a Közvilágítási Anket, amelynek ezúttal Sárospatakon a Comenius Tanítóképző Főiskola adott otthont, 2011. május 19-20-án (7. kép). A szervezők (MEE Világítástechnikai Társaság, MEE ÉMAKO – Sárospataki Szervezet) az érdekes szakmai program, és a szép környezet mellett a kellemes időjárásról is gondoskodtak. Szokás szerint az előadások mellett kis kiállítás is színesítette a programot. A szünetben a VTT 15 éves történetét bemutató film szórakoztatta a résztvevőket.

7. kép: A sárospataki Közvilágítási Anket helyszíne

A Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság, a CIE 4 évenként tartja nagy konferenciáját, valamint divízió és TC üléseit. Ebben az évben a Dél-Afrikai Köztársaságban, Sun Cityben került sor a rendezvényre 2011. július 9. és 16. között. Magyarország elég népes csapattal (9 fő + 2 külföldön élő kolléga) képviseltette magát ezen a rendezvényen. A Világítástechnikai Társaság tagjai 4 szóbeli és mintegy fél tucat poszter előadást tartottak, ez utóbbiak közül néhány szóbeli kiegészítésű volt. A Pannon egyetem adta a legnépesebb delegációt, mind létszámban, mind előadások, mind poszterek tekintetében. A CIE-ben a négyévenkénti nagy konferencián történik a vezetőség lemondása és az új hivatalba lépése. A divíziók is új elnököket választottak, a 4-es divízió elnöke Schwarcz Péter, a VTT alelnöke lett. Az ülésszaknak rangos eseménye volt a gálavacsorán a kitüntetések átadása. A CIE-ben végzett

munka elismerésére hat évvel ezelőtt három fő-kitüntetést alapítottak, melyeket Prof. De Boer-ról, Dr. Wyszecki-ről és Dr. Waldram-ról neveztek el. Ezen kitüntetéseket négy évenként adományozza a CIE Elnöksége. Az idei De Boer arany tűt (8. kép) Schanda professzor úr kapta (Pannon Egyetem).

8. kép: A De Boer aranytű

A MEE Világítástechnikai Társasága 2011. júniusában hozzászólást készített a Nemzeti Energiastratégia és az ahhoz kapcsolódó stratégiai környezeti vizsgálat (SKV) és gazdasági hatáselemzés társadalmi egyeztetése kapcsán. Az anyagot a Schwarcz Péter vezetésével összehívott munkabizottság állította össze. A tanulmány megállapítja, hogy az energiahatékony világítás az energiatakarékosság leggyorsabban megtérülő, látványos és költséghatékony módjainak egyike.

A 2011-es Kutatók Éjszakájának fő helyszíne ezúttal az Erzsébet téri Gödör klub volt. A VTT a nagyszínpadon szerepelt 45 perces, interaktív előadással. Az előadás címe: Mit láthatunk és mit kellene látnunk a közvilágítás mellett? Előadók: Dr. Borsányi János és Molnár Károly Zsolt.

A VTT hagyományos őszi rendezvényét – a Világítástechnikai Anketot – 2011-ben is nagy érdeklődés kísérte. Az október 5-6-án rendezett kétnapos szakmai programon közel 90 érdeklődő vett részt. A fő téma itt is a LED-ek alkalmazása volt. A komoly előadások mellett a résztvevők jól derülhettek (és

bosszankodhattak) az internetről csemegézett bakikon, amelyek a LED-ekkel foglalkozó „szakkereskedők” honlapjain olvashatók. Az anketon bemutatott megvalósult projektek közül kiemeljük Európa akkoriban legnagyobb LED-es közvilágítási projektjét, ami Hódmezővásárhelyen épült meg, valamint a Margit híd, majd az Országház díszvilágítását. A kétnapos szakmai találkozót zárásaként a résztvevők megismerkedhettek a VTT megújult honlapjával, amelyet Mihalik Gáspár készített.

2011. november 28-án megalakult a VTT LED Munkabizottsága, mely állandó testületként működik a jövőben. Feladata többek között:

- gyűjteni és publikálni a LED technikával kapcsolatos legfrissebb információkat,
- lehetőséget teremteni a témában dolgozó kutatók, oktatók, fejlesztőmérnökök, és stratégiai tervezők kapcsolattartására,
- kibontani a LED technikát a misztikum és csodavárás búvköréből, reális képet adva beruházók, döntéshozók és végfelhasználók számára,
- támogatni a közösségi beruházásokban LED-ekkel kapcsolatos elvárások szakmailag helyes megfogalmazását,
- szakmai álláspontjával segíteni a végfelhasználókat és a beruházókat a tájékoztatáshoz és minőséghez kapcsolódó jogaik érvényesítésében,
- támogatni a nemzetközileg is korszerű LED termékek és alkalmazástechnikák publikálását, oktatását, népszerűsítését.

A munkabizottság lefoglalta a ledcafe.hu és a led-cafe.hu domain neveket. (Csak zárójelben: meddig tekintjük a LED-et angolból átvett, nagybetűvel írt mozaikszónak, és mikortól mondjuk azt, hogy a led már rendes, elfogadott, kisbetűvel írt magyar szó, amihez nem kötőjellel kell a magyar toldalékokat hozzáírni? A krónikás úgy véli, hogy most jött el a váltás ideje, már senkinek nem kell megmagyarázni, hogy ez betűszó, ami valójában világító diódát jelent.)

A MEE VTT 2011. december 13-án tartotta meg a Világítás Házában 2011. évi évzáró közgyűlést. Az elnöki megnyitó után a vezetőségi tagok számoltak be munkájukról, majd a VTT díjainak átadása következett. A „Pollich János díj a Világítástechnikai Társaságért” kitüntetést Major Gyula, a „Sziráki Zoltán-Gergely Pál díj a magyar világítástechnikáért” kitüntetést Kossák Józsefné kapta. Ezután a tagsági éveik kerek jubileumát ünneplő kollégáinkat köszöntöttük. Jámbor Kornél és Láng Antal 50 éve, Magyar Sándor 30 éve, Joó Erika, Kovács Károly, Kun Gábor, Schwarcz Péter, Szőnyi László és Várkonyi László 20 éve, Ábrahám György, Czibula Zsuzsanna, Erdei Péter, Kis Sándor és Laszkovszky Csaba 10 éve tagja a VTT-nek, illetve a MEE-nek. A közgyűlés a hagyományokhoz híven koccintással, baráti beszélgetéssel fejeződött be.

Az évzáró közgyűlés adott alkalmat arra, hogy bejelentjük: a VTT újra indította "Világítástechnikai füzetek" sorkönyv sorozatát, ami régen is nagy érdeklődésre tartott számot. A kiadványok 50-100 oldalon tárgyalják azokat a legfontosabb világítástechnikai területeket, amelyek napjainkban „forró” témának számítanak. Reméljük, hogy e sorozat méltó „utódja” lesz az 1930-as években, a Magyar Villamos Művek Országos Szövetsége Világítástechnikai Állomásának gondozásában megjelent sorozatnak, melyet Pillitz Dezső neve fémjelzett. Az akkori kiadványok témái – mint pl. a világítás története (1928), A jó világítás gazdasági jelentősége (1930), A fényelosztás módjai (1931), Műtőszobák világítása (1931) – bizonyítják, hogy milyen fontos szerepet játszott a világítástechnika már abban az időben is. A korábbi sikerek arra ösztönöznek, hogy folytassuk az ismeretterjesztést. Az újraindult sorozat első kiadványa a Halogénlámpák címet viseli, szerzője dr. Borsányi János (9. kép). A füzet egészen az alapoktól kezdve építkezik, így bátran ajánlható akár a szakmával most ismerkedőknek, de jó ismétlés

lehet azok számára is, akik valamikor már tanulták, hallották ezeket. A füzet foglalkozik a címben szereplő lámpatípus felépítésével, működésével, típusaival és alapvető alkalmazásaival.

9. kép: Világítástechnikai füzetek – Halogénlámpák

Az Európai Bizottság 2011. december 15-én „Zöld könyv”-et fogadott el és nyilvános konzultációt indított a led-alapú világítástechnológia jövőjéről. Energiahatékonyság és sokoldalúság szempontjából a led-ek a világítástechnika élményébe tartoznak: más fényforrásokhoz képest energiafogyasztás és költség tekintetében akár 70%-os megtakarítás érhető el használatukkal. Gyorsabb ütemű alkalmazásuk az európai világítástechnikai iparág sikerének kulcsa, valamint ahhoz is hozzájárul, hogy a világítással összefüggő energiafelhasználás 2020-ra 20%-kal csökkenjen. Piaci térhódításukat ugyanakkor számos akadály nehezíti: mivel más megoldásokhoz viszonyítva kifinomultabb technológiát képviselnek, magas a vételáruk, a potenciális fogyasztók körében pedig nem ismertek igazán, és egységes szabvány sem létezik velük kapcsolatban. Mindezekre tekintettel a Bizottság konzultációt indított. A nyilvános konzultáció során a Nemzetgazdasági Minisztérium megkeresésére a Világítástechnikai Társaság szakmai állásfoglalást adott ki.

2012

A 2012. január 10-i szeminárium témája a GE 2011. október 13-án, Fellegi Tamás fejlesztési miniszter jelenlétében megnyitott új bemutatóterem megtekintése volt. Az olasz Cerquiglini & Rossi Stúdió által tervezett bemutatóterem szakított a hagyományos, unalmas, termékcentrikus sémával. Ehelyett a látogatókat kellemes sétára invitálja a fények birodalmába: az elvarázsolt fényerdőtől a modern városközpontok vibráló világáig. Eközben a séta résztvevői első kézből ismerkedhettek meg a GE legújabb világítási megoldásaival (10. kép). A fény-erdő utáni első állomás egy divatbutik, majd egy élelmiszerüzletbe látogathatunk. A harmadik megálló egy játékos iróniával berendezett hűtőpult volt, amit egy irodabelső követett. A séta a kültéri világítási megoldásokat bemutató részen fejeződött be.

10. kép: Kék fény-erdő a GE bemutatótermében

A Világítás Házában 2012. január 24-én találkozót tartottak, amelyen a Nemzeti Külgazdasági Hivatal (HITA) képviselőjében Polonyi Katalin, az Üzletfejlesztési Főosztály vezető tanácsadója és a VTT jogi tagjai vettek részt. A résztvevők a találkozón tájékoztatást kaptak a HITA pályázatairól és tanfolyamairól.

11. kép: Résztvevők a III. Led-konferencián

A MEE Világítástechnikai Társaság és az Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar 2012. február 7-8-án tartotta meg a III. Led-konferenciát „Ledek a világítástechnikában” mottóval (11. kép). A konferencia célja: a led- és az alkalmazástechnika lehetőségeinek megismertetése; megvalósult világítási rendszerek bemutatása; a felhasználás jelenlegi korlátainak ismertetése; együttgondolkodás a led-technika adta lehetőségek művészi felhasználásával; a fénytechnikai és műszaki jellemzők mérés technikájának pontosítása; a szint- és termikus paraméterek tisztázása; valamennyi téveszme eloszlatása, amelyet sokan szakmai ismeretek hiányában terjesztenek a led-technika körül. A konferenciát ezúttal is kiállítás kísérte, melynek keretében lehetőség nyílt a témával foglalkozó vállalkozások termékeinek és szolgáltatásainak ismertetésére. A konferenciát megelőző napon a Világítás Házában „Ledek (félvezető fényforrások) fotometriája és mérés technikája” címmel szakmai továbbképzést tartottunk. Ennek előadói Csuti Péter, dr. Kránicz Balázs és dr. Szabó Ferenc voltak, a veszprémi Pannon Egyetemről.

Az évkönyv megjelenéséhez szükséges előkészítő munkák miatt a krónikát a februári eseményekkel zárjuk.

A krónikás több mint egy évtizede, 2001 óta kíséri figyelemmel a VTT életét és számol be az évkönyvekben az eseményekről. Korábban vezetőségi tagként közvetlen közelből élte meg a történéseket, majd a Fény hírlevél szerkesztőjeként értesült a hírekről. Ezzel a beszámolóval elköszön az olvasóktól, és átadja a stafétabotot a következő generációnak.

A VTT elnöke:
Nagy János

Alnökök:

- Almási Sándor
- Némethné dr. Vidovszky Ágnes
- Kovácsné Jáni Katalin
- Schwarcz Péter
- Molnár Károly
- Dr. Tóth Zoltán